

FM 2014/142
3. juni 2014
Kalistat Lund

Hvordan når vi et øget forbrug af landets egne fødevareressourcer der er i pris-mæssig konkurrencesituation med importerede fødevarer. Vi kan ved at lægge en CO2 afgift på importerede fødevarer, og derved finde finansiering til et øget transporttilskud til hjemmeproducerede varer. Hvilke andre attraktive muligheder foreligger?

(Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Det kræver vilje hvis man vil øge selvforsyningen af fødevarer, hvis ikke vil der ikke ske noget. Og en gradvis ændring kræver, at det først og fremmest er forbrugerne og os folkevalgte, der skal gøre hvad vi kan for at det sker.

Det at folk opfatter vores store forbrug af importerede fødevarer som en norm og som en selvfølge er alene i sig selv en udfordring. Hvis man vil en gradvis ændring af denne holdning, består udfordringen i udbuddet af konkurrencedygtige priser, udbuddet af kvalitetsfødevarer og troværdigheden af en vedvarende evne til at producere eftertragtede fødevarer.

I dag er niveauet for varepriserne her i landet blandt andet bestemt af grundlønnen opnået gennem overenskomstforhandlingerne. Derfor er det i alles interesse så vidt muligt at bekæmpe prisforhøjelser, også hvis der er tale om importerede varer.

Fakta er jo at samfundets lavest indkomstgrupper vil blive ramt ekstra hårdt såfremt fødevarepriserne blot stiger.

Derfor skal vores evne til at konkurrere på hjemmemarkedsprodukter bygge på reel konkurrence. Inuit Ataqatigiit mener, at også samtlige offentlige selskaber bør udvise en forpligtelse til at være med til at løfte samfundspålagte udviklingsopgaver og at man så vidt muligt trækker på dem i bestræbelserne på øget selvforsyning af fødevarer.

Overalt bruger man elektricitet i fødevarerforædlingen, og da prisen på el pr. kw/t er meget høj i dag, ligger en af de største hindringer for vores konkurrenceevne der. En stor del af elforsyningen kommer i dag fra vandkraft, og det skal derfor udnyttes så vidt muligt til også at øge vores egen selvforsyning af fødevarer.

Hvor end vi bor i landet er vi meget opsatte på at få del i vore hjemlige fødevarer. Vi mener, at det er på sin plads at diskutere elpriserne for producenterne. Et samlet land kræver selvforsyning af fødevarer, for i denne sag gælder det om at sikre, at alle dele af landet indgår i selvforsyningen. Derfor mener vi, at målet er at have en ensartet prisstruktur på el for produktionsanlæggene.

Vi mener, at det er vigtigt at have et skarpt øje for en rig udnyttelse af vandressourcerne, siden vi i dag på landsplan, baserer op mod 75% af vores energiforbrug på vandkraft. Man kunne for eksempel sætte lavere priser pr. kw/t for el om natten hvor der i forvejen er mindre forbrug.

Omkostningerne i den interne gods-trafik er også en medvirkende faktor i forhold til den manglende konkurrenceevne. I dag er alle og enhver bundet til RAL's monopol på søtransportområdet. Fragtmonopolet forpligter til, og har som formål også at yde bedre service. Målet bør derfor også være at RAL i højere grad er med til løfte den interne trafik på områder, hvor vækst er påkrævet.

Ansvar for fødevarekontrollen her i landet, der for øjeblikket varetages af staten, bør hurtigst muligt overgå til Grønlands Selvstyre. Såfremt vi skal tillempe brugen af og handel med fødevarer her i landet er det også nødvendigt at have en kontrol, der er tilpasset vort land. Andre lande har et meget skrappt regelsæt omkring import af udenlandske fødevarer, også for at forsvare en øget udnyttelse af deres egne hjemlige fødevarer.

Vi glæder os rigtig meget til at få mere viden om kvaliteten af de mangeartede importerede levnedsmidler, for ved at stille krav bliver vi i stand til at sikre en høj kvalitet af vore hjemlige fødevarer.

Udover arbejdet med konkurrenceevnen skal vi også igangsætte et udviklingsarbejde, der skal sikre at vi har de rammevilkår som kan resultere i videreforædling af importerede fødevarer, og som vil selv ikke er i stand til at beskæftige os med her i landet i dag.

Vi er fortrøstningsfulde ved NEQI A/S, der nu kører igen efter en modernisering, da virksomheden kan minimere omfanget af importerede fødevarer og at den i højere grad ved brugen af hjemlige råvarer kan blive i stand til at forædle færdige fødevarer og sikre en bedre kvalitetskontrol.

Med hensyn til havets ressourcer har vi tilstrækkeligt til en selvforsyning. Jeg mener også, at vi allerede har en højt udviklet selvforsyning på det område. De Lokale brætsalgssteder gør en øget selvforsyning mulig mange steder. Disse befinder sig i en overgangssituation, hvor de prøver at følge med tiden. Vilkårene for disse overgangsordninger bør forbedres, ikke omvendt, for vi hører jo at flere har oplevet unødige forhindringer.

I forbindelse med en overtagelse af fødevarekontrollen og veterinærmyndigheden, bør vi sørge for, at de produktionsanlæg som skal stå for en øget grad af selvforsyningen har de rigtige regelsæt som passer til Grønlands behov.

Vi bør naturligvis arbejde for at fremme husdyravl på områder, vi endnu ikke selv råder over, men som vi får brug for i fremtiden. Udviklingsarbejdet i forhold til kvægavl ser lovende ud. Man er endnu ikke begyndt at gå over til svineavl og kyllingeavl, selv om der er et stort forbrug af disse her i landet. Der er brug for en indsats, også inden for det område.

Ud over at vi primært importerer madvarer, importerer vi også en masse andet. Der skal gøres en indsats så det bliver muligt at producere hjemlige varer lavet af bær og grønsager. Vi mener, at der skal findes en løsning på sukkerafgiften så den ikke længere er en hindring for vor konkurrenceevne. Vi mener, at der skal banes en vej så det bliver muligt for producenter, der bruger sukker og lignende, at slippe for at betale en afgift ved indkøb af disse varer.

Med hensyn til offentlige kantiner, så bør tendensen med et øget forbrug af hjemlige fødevarer have lov til at fortsætte. Det er ønskeligt, at langt flere kantiner på landsbasis begynder at bruge Levnedsmiddelskolen INUILI, hvis indflydelsesrige rolle er fortrøstningsfuld, mere, og det gælder også ikke mindst restauranterne.

Den succesrige Food Festival i Sydgrønland er nu godt kørende og den har vakt interessen for grønlandske fødevarer. Vi synes, at det kunne være en rigtig god ide med en uge, der markerer fejringen af grønlandske madvarer. Det vil føre til et øget forbrug af hjemlige råvarer og vil bane vej for udbredelsen af kendskabet til lokale retter.